

KOMMUNAL- OG DISTRIKTSDEPARTEMENTET
Postboks 8112 DEP

0032 OSLO

Deres ref.:

22/5045-2

Vår ref.:

Sak/dok.:

Ark.:

22/00859-89

008

Dato:

22.08.2022

Høringssvar – utkast til ny strategi for eID i offentlig sektor

Vi viser til departementets høringsbrev 21.06.2022. Høringen gjelder utkast til ny strategi for eID i offentlig sektor.

I høringsbrevet pekes det på at økt digitalisering gjør det viktig å sørge for at offentlige tjenester er tilgjengelige for alle, så langt det er mulig også digitalt. I forslaget til ny strategi foreslås det flere tiltak som skal bidra til å sikre dette.

Kartverket vil nedenfor komme med noen kommentarer til strategiutkastet. Merknadene følger oppsettet i utkastet, så langt det er mulig.

Generelt om strategien – utkastet punkt 1

Den nåværende strategien for eID er fra 2008. Det har vært store endringer i samfunnet på de 14 årene som har gått siden da. Bruken av offentlige digitale tjenester har økt kraftig. Videre er det i dag en mye større digital modenhet i befolkningen. Utviklingen medfører økte forventninger om at offentlige tjenester skal kunne utføres digitalt og at tjenestene kan benyttes på en enkel og kostnadseffektiv måte.

Kartverket er positiv til at det nå gis en ny strategi for eID i offentlig sektor, som tar hensyn til de samfunnsendringene som har funnet sted. Etter Kartverkets syn beskriver strategien på en god måte dagens situasjon og de utfordringene som gjør seg gjeldende på området.

Strategien skisserer en god strategisk retning for det videre arbeidet på et overordnet plan. Det er viktig at strategien følges opp med konkrete tiltak. Dette arbeidet bør gis høy prioritet.

Kartverket er positiv til at det offentlige tar et større ansvar for utbredelse av eID til alle relevante brukergrupper, for kjerneinfrastrukturen for utstedelse av eID, for bruk av eID for offentlige ansatte og for samordning mellom sektorene relatert til eID.

Sikkerhet i eID løsningene – utkastet punkt 2.6

Systemene knyttet til eID er generelt basert på tillit. Dette gjelder både tillit til offentlige myndigheter og tillit til tilbydere av eID-ordninger. Tilliten knytter seg både til tilbyderen, tjenesten og at informasjonen er korrekt og sikret.

Kartverket har merket seg at misbruk av eID er nevnt i strategiutkastet, blant annet i nære relasjoner og ved identitetssvindel. Det er også nevnt tiltak i form av veiledning og råd for å forhindre digitalt ID-tyveri og misbruk.

Kartverket kunne gjerne ha tenkt seg en nærmere omtale i strategien av de ulike utfordringene knyttet til ID-tyveri og tiltak for å unngå dette.

Digitalt utenforskap – utkastet punkt 3.1

Strategiutkastet beskriver på en god måte de utfordringene som en del brukergrupper har når det gjelder anskaffelse og bruk av eID på det nivået som de har behov for. Det er viktig, også for bruken av de tjenestene som Kartverket tilbyr, at alle relevante brukergrupper har reell mulighet til å benytte eID på nødvendig sikkerhetsnivå. Dette er for eksempel viktig dersom Kartverket åpner for at privatpersoner selv kan sende inn dokumenter elektronisk for tinglysing.

Kartverket vil understreke betydningen av at de utfordringene som nevnes i strategien blir fulgt opp med konkrete tiltak.

Tilrettelegging for bruk av fullmakt – utkastet punkt 3.1

I strategiutkastet er behovet for å kunne benytte fullmektig omtalt flere steder. Det fremkommer blant annet at behovsanalysene har vist at det er behov for brukervennlige digitale fullmaktsløsninger. Vi har merket oss at det er en ambisjon om trinnvis å etablere gode fullmaktsløsninger som kan dekke de største brukerbehovene.

Kartverket opplever flere utfordringer knyttet til bruk av fullmakt. Dette er aktuelt både for registreringer i matrikkelen og ved elektronisk tinglysing. Vi er derfor positive til de tiltakene som skisseres i strategien. Etter Kartverkets syn er det viktig at det i det videre arbeidet med å etablere gode fullmaktsløsninger tilstrebes å lage løsninger som kan benyttes mest mulig bredt. Det bør unngås løsninger som bare er tilpasset enkelte sektorer eller bruksområder.

Kostnader knyttet til systemer for eID – utkastet punkt 3.2

Det er Kartverkets erfaring at det ofte er kostbart å utvikle nye løsninger for eID og å videreutvikle eksisterende løsninger. Bruken av løsninger for eID kan også medføre store kostnader. Dersom kostnadene blir for høye, er det en fare for at eID ikke blir tatt i bruk i den utstrekning som er ønskelig.

Kartverket vil understreke betydningen av at kostnadene knyttet til løsninger for eID holdes så lave som mulig både for virksomhetene i offentlig forvaltning og de ulike brukerne.

Sikre og effektive løsninger for eID til offentlig ansatte – utkastet punkt 3.3

Kartverket har på flere områder opplevd problemstillinger knyttet til at ansette og andre brukere må benytte sin private eID for å logge på ulike systemer i forbindelse med utførelse av sine arbeidsoppgaver. Det ble nylig oppstilt krav om innlogging via ID-porten for å få tilgang til matrikkelen. Brukerne må da som hovedregel benytte sin private eID. Kartverket har fått reaksjoner på dette både fra egne ansatte og ansatte i kommunene.

Som det påpekes i strategien, kan det oppleves som uriktig og prinsipielt utfordrende at brukere må benytte sin private eID og mobiltelefon for å kunne autentisere og logge seg inn i jobbsammenheng. Dette kan også oppleves som problematisk med tanke på grensen mellom arbeidsforholdet og den enkeltes private sfære.

I strategien oppstilles det følgende ambisjon og tiltak:

«Det er en ambisjon at det skal etableres et tydelig skille mellom når en eID blir benyttet til private og jobbrelaterte formål for ansatte i offentlig sektor, hvor innloggingen skal være enkel og kostnadsfri for offentlige ansatte i jobbsammenheng. Offentlig sektor skal ha helhetlige løsninger som gjør det mulig å logge inn som en bestemt rolle for å få riktige tilganger til systemer og dokumenter.»

Kartverket slutter seg til dette. Etter Kartverkets syn er det på høy tid at det etableres en helhetlig løsning for kostnadsfri bruk av eID i jobbsammenheng med et tydelig skille mellom bruk av eID som ansatt og som privatperson. Arbeidet med å få på plass en slik løsning bør gis høy prioritet.

Med vennlig hilsen

Kristin Bjerkestrand Eid
juridisk direktør

Eivind Sveum Brattegard
seniorrådgiver

Dokumentet sendes uten underskrift. Det er godkjent i henhold til interne rutiner.